

Erkki Koskenniemi
TT, dosentti
Koskenniemi.fi/EK
11.1.2018

Raamatun ja Hollywoodin välissä

Viimeisten vuosien aikana Suomessa on keskusteltu avioliitosta enemmän kuin aikoihin. Syynä on eduskunnan säätämä samaa sukupuolta olevien henkilöiden avioliiton mahdollistanut laki, joka astui voimaan 1.3.2017. Tämän lain on nähty olevan räikeässä ristiriidassa raamatullisen moraalien kanssa, ja keskustelun laineet ovat käyneet korkealla. Toiset ovat vaatineet lain ulottamista välittömästi kirkollisiin vihkimyksiin, toiset ovat kyselleet, miten kauan voi kuulua tuollaista edes harkitsevaan kirkkoon.

On toki ymmärrettävää, että puhutaan ennen muuta ajankohtaisesta asiasta. Silti nyt on hämmentävästi puhuttu vain yhdestä kristillisen perhemoraalin osasta. Eihän vain vahingossa siivilöidä hyttystä ja nielaista kamelikaravaania? On varmaan syytä luoda katsaus laajemmin kristilliseen avioliitto- ja perhemoraaliin. Parhaiten sen ymmärrämme, kun kysymme, millaista oli elämä ensimmäisten kristittyjen seurakuntien ulkopuolella, kreikkalaisessa ja roomalaisessa maailmassa.

Ensimmäisten kristittyjen ympäristö

Antiikki kesti vuosisatoja ja se kattoi hyvin monia erilaisia kansallisuuksia, ja monista tiedämme hyvin vähän. Siksi sen sukupuolimoraalin tiivistäminen muutamaan sivuun on mahdotonta. On tyydyttävä piirtämään yleisiä linjoja kreikkalaisten ja roomalaisten osalta ja palattava perusteluihin laajemmin toisaalla.

Sovinnaisen kreikkalaisen ja roomalaisen elämäntavan määrittäjä vapaana syntyneiden nuorten osalta yksinkertainen tosiasia: poika ei tule raskaaksi, mutta tyttö tulee. Tämän vuoksi vapaa nuori tyttö pidettiin erilaisissa kreikkalaisissa kulttuureissa hyvinkin tarkoin kotipiirissä sukukypsyyteen asti. Esiaviolliseen seksiin oli mahdollisuuksia hyvin vähän, ja tyttöjen avioliitotkin oli yleensä hyvin alhainen. Hyvin vastaavanlainen oli myös vapaiden roomalaisten naisten elämäntapa. Poikien

osalta tilanne oli aivan toisenlainen. Sekä kreikkalaisessa että roomalaisessa maailmassa nuoret pojat hankkivat seksikokemuksia siitä lähtien, kun he olivat siihen fyysisesti kykeneviä. Heitä vietiin jo varhain orjatyttöjen ja katunaisten ja myös orjapoikien luo. Joku filosofi saattoi muistuttaa siitä, että minkäänlaisten himojen valtaan heittäytyminen ei ole ihmiselle kunniaksi, liittyivätpä ne seksiin, ruokaan tai rahaan. En kuitenkaan tunne yhtään tekstiä juutalaisten ja kristillisten lisäksi, jonka mukaan seksi ennen avioliittoa olisi nuorelle miehelle sinänsä väärin.

Antiikin aika oli useissa kulttuureissa avoimesti biseksuaalinen. Ateenassa näyttää kuuluneen asiaan, että nuorella miehellä oli miespuolinen rakastaja ja että hän oli itse myöhemmin vastaavanlainen rakastaja. Väkivallasta tai alistamisesta ei ollut ollenkaan välttämättä kysymys: Platoninkin mukaan persialaiset torjuivat miesten keskinäiset rakkaussuhteet, koska tyrannit pelkäsivät ystävän kostavan rakastettunsa kokemat vääryydet. Nyt puhuttiin siis lujasta ystävyysuhteesta. Kaduilla ja kujilla asetelma oli varmasti vähemmän idealistinen. Perinteinen roomalainen moraali suhtautui homoseksuaalisuuteen nihkeästi ja piti sitä kreikkalaisten tapana. Hyvissä ajoin ennen Jeesuksen syntymää siitä oli kuitenkin tullut yleistä. Suuret runoilijat, kuten Vergilius ja Horatius, puhuivat siitä avoimesti. Roomalaiselle vapaalle miehelle ei ollut kunniaksi joutua toisen seksiobjektiksi, mutta biseksuaalisuutta sinänsä paheksui enää harva jos kukaan.

Avioliiton tarkoitus oli antiikin maailmassa laillisten jälkeläisten saaminen. Se solmittiin eri puolilla hyvinkin eri tavoin, mutta kenellekään ei ollut epäselvää, kuka oli naimisissa ja kuka ei. Jonkun lapset olivat kansalaisia ja toiset eivät, jotkut lapset olivat saamassa perinnön ja aviottomat eivät. Sekä kreikkalaisessa että roomalaisessa maailmassa avioliitosta laadittiin kirjallinen sopimus, ja sopimuksen purkuehdot pyrkivät estämään vaimon huonoa kohtelua. Tyypillinen sopimus esti toisen naisen ottamisen vaimoksi samaan aikaan ja turvasi vaimon lasten saaman perinnön. Miehen valtaa rajoitti terveellisesti appivanhempien antama usein huomattava myötäjäissumma, joka purkuehtojen lauetessa oli maksettava vaimolle takaisin.

Tytöt avioituivat useimmiten 15-vuotiaina, tyypillisesti noin 30-vuotiaan ja kaiken kokeneen miehen kanssa. Aviollinen uskollisuus sellaisena kuin me ymmärrämme sen ei kuulunut miesten osalta tapoihin. Aiemminkin kukasta kukkaan lentänyt aviomies piti edelleen omia orjatyttöjään ja -poikiaan ja kulki kylillä katunaisten tai miespuolisten lemmikkiensä luona. Toisen vaimoon koskeminen aiheutti sen sijaan kriisin niin Kreikassa kuin Roomassakin. Mutta tottahan sitäkin tapahtui, ja ainakin keisariajan Roomassa jatkuvasti.

Avioliitto perustui siis sopimukseen ja sopimus saatettiin myös purkaa. Ainakaan Roomassa avioero ja sitä seurannut uusi avioliitto ei ollut mikään ongelma miehelle sen enempää kuin naisellekaan, ja molemmat saattoivat olla asiassa aloitteellisia. Tunnettiin sekä miehiä että naisia, jotka saattoivat olla naimisissa viidesti tai jopa kymmenen kertaa. Avioliitto oli siis lähinnä sopimus, joka varmisti senhetkisen suhteen juridisen puolen.

Juutalaiset – vähemmistö eri puolilla Välimeren maailmaa

Jeesuksen aikoihin eläneet juutalaiset tiesivät, että heidän elämäntapansa oli aivan toisenlainen kuin pakanoiden. Heidän edessään olivat Vanhan testamentin tekstit, jotka kielsivät selväsanaisesti esimerkiksi aviorikoksen ja samaa sukupuolta olevien suhteet. Ainoa mahdollisuus estää sulautuminen oli riittävän selkokielineen opetus. Meille on säilynyt palasia juutalaisen moraalin käsikirjoista, jotka opettivat selkeästi, mikä on seksuaaliasioissa oikein ja mikä väärin. Nämä kirjat olivat kristillisten katekismusten esikuvia.

Moraalin käsikirjat eivät olleet ainoa tapa opettaa oikeaa ja väärää. Kertoessaan uudelleen Raamatun kertomuksia juutalaiset laajensivat ja selittivät niitä, aivan kuin meillä on aina tehty pyhäkouluissa. Erinomainen esimerkkikertomus oli Joosefin elämä Potifarin kodissa ja miten hän joutui emäntänsä ahdistelun kohteeksi. Sekä aleksandrialainen Filon että Jerusalemissa varttunut Josefos laajentavat kertomusta ja antavat Joosefin opettaa emännälleen juutalaista elämäntapaa. Molemmat kirjoittajat laittavat Joosefin kertomaan Potifarin vaimolle, että juutalaisen moraalin mukaan miehellä on yksi nainen tai ei yhtään, eikä ketään ennen avioliiton solmimista. Esiaviolliset suhteet ja aviorikos torjuttiin siis jyrkästi. Juutalaisen pojan avioliittoikä olikin selvästi alempi kuin kreikkalaisten parissa eikä se poikennut merkittävästi tytön naimiästä.

Vanha testamentti kieltää homoseksin jyrkästi:

"Älä makaa miehen kanssa niin kuin naisen kanssa maataan, sillä se on kauhistuttava teko"

(3. Moos. 18:22)

"Jos mies makaa miehen kanssa niin kuin naisen kanssa maataan, he ovat molemmat tehneet kauhistuttavan teon ja heidät on surmattava. He ovat itse ansainneet kuolemansa"

(3. Moos. 20:13).

Nämä sanat johtivat juutalaisen yhteisön torjumaan ehdottomasti samaa sukupuolta olevien seksisuhteen. Sen vastustaminen sisältyy sekin mainitsemiini juutalaisen moraalin käsikirjoihin ja uudelleen kerrottuihin Vanhan testamentin teksteihin. Ero kreikkalaiseen ja roomalaiseen elämäntapaan oli selkeä.

Erilaiset kulttuurit törmäsivät siis toisiinsa Potifarin talossa, mutta niin ne törmäsivät myös niissä kaupungeissa, joissa juutalaiset pojat katsoivat vierestä kreikkalaista elämäntapaa. Ilman selkeää opetusta oman kansan elämäntapa olisi ollut nopeasti mennyttä. Sulautuminen oli jatkuva vaara, ja se myös tiedostettiin.

Kristityt – juutalaisten perilliset

Uusi testamentti ja varhainen kirkko seurasi valtaosaltaan niitä edeltäneiden juutalaisten sukupolvien viitoittamaa tietä.

Ja Jumala loi ihmisen kuvakseen, Jumalan kuvaksi hän hänet loi, mieheksi ja naiseksi hän loi heidät. Jumala siunasi heidät ja sanoi heille: "Olkaa hedelmälliset, lisääntykää ja täyttäkää maa ja ottakaa se valtaanne. Vallitkaa meren kaloja, taivaan lintuja ja kaikkea, mikä maan päällä elää ja liikkuu." (1. Moos. 1:27-28)

Avioliitto on siis Jumalan asettama, se on miehen ja naisen välinen liitto ja sen yllä lepää Jumalan siunaus. Tämä on vahva yhteinen pohja juutalaisen uskon ja Uuden testamentin välillä. Perhe- ja seksuaalimoraali ovat pitkälti yhteisiä. Avioliiton edessä on vahva, myönteinen etumerkki. Se on hyvän Luojan lahja ihmisilleen. Sitä varjelemaan on asetettu rajat. Ne koskettavat esiaviollisia suhteita, aviorikosta ja myös samaa sukupuolta olevien suhteita. Sekä juutalaiset että kristilliset yhteisöt olivat vakuuttuneita siitä, että Jumalan sanan antama elämäntapa on paitsi oikea ja karttaa Jumalan vihan myös hyvä ja johtaa onnellisempaan elämään kuin kreikkalais-roomalainen moraal.

Jeesuksen opetukset liittyvät Vanhan testamentin opetuksiin ja seuraavat siis vanhaa linjaa, mutta ne ovat terävämpiä kuin yksikään niitä edeltävä teksti. Hän lainaa kuudetta käskyä ja lataa tiukan tarkennuksen:

Teille on opetettu tämä käsky: 'Älä tee aviorikosta.' Mutta minä sanon teille: jokainen, joka katsoo naista niin, että alkaa himoita häntä, on sydämessään jo tehnyt aviorikoksen hänen kanssaan. Jos oikea silmäsi viettelee sinua, repäise se irti ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden osan ruumiistasi, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin. Ja jos oikea kätesi viettelee sinua, hakkaa se poikki ja heitä pois. Onhan sinulle parempi, että menetät vain yhden jäsenen, kuin että koko ruumiisi joutuu helvettiin. (Matt. 5:27-30).

Tuorein suomalainen käännös puhuu tässä aviorikoksesta. Kreikankielinen sana onkin suora lainaus dekalogista ja tarkoittaakin juuri tätä. Siitä huolimatta Jeesuksen opetus ulottuu varsinaista aviorikoksen toteuttavaa sukupuoliaktia laajemmalle. Yleensäkin teko, tässä kohdassa kosketus, on vasta viimeinen vaihe siinä prosessissa, joka alkaa sydämestä. Jo toisen himoitseminen merkitsee astumista sille alueelle, jossa hänen olemustaan on loukattu. Se on synti, joka ei kohdistu vain toiseen ihmiseen, vaan myös Jumalaan. Näitä asioita ei ratkota vain ihmisten kesken.

Ensimmäinen korinttilaiskirje tekee lukijalleen selväksi Paavalin vaikean tilanteen Korintissa.

Seurakunnan juutalainen osa oli oppinut läksynsä jo kotona, mutta kaikki pakanoiden joukosta tulleet miehet olivat omaksuneet edellä kuvaamani kreikkalais-roomalaisen elämäntavan. Kipinät sinkoilivat, kun Paavali läksytti seurakuntalaisia:

Ettekö tiedä, että vääryydentekijät eivät saa omakseen Jumalan valtakuntaa? Älkää eksykö! Jumalan valtakunnan perillisiä eivät ole siveettömyyden harjoittajat eivätkä epäjumalien palvelijat, eivät aviorikkoajat, eivät miesten kanssa makaavat miehet, eivät varkaat eivätkä ahneet, eivät juomarit, pilkkaajat eivätkä riistäjät. Tällaisia jotkut teistä olivat ennen, mutta nyt teidät on pesty puhtaiksi ja tehty pyhiksi ja vanhurskaiksi Herran Jeesuksen Kristuksen nimessä ja Jumalamme Hengen voimasta. (1. Kor. 6:9-11)

Nyt siis seurakunnassa opeteltiin elämään uudella tavalla: Seksisuhteet ennen avioliittoa ja sen aikana muiden kuin oman puolison kanssa olivat kiellettyjä sekä naisilta että miehiltä. Samaa sukupuolta olevien suhteet olivat yksiselitteisesti kiellettyjä. Uusi usko vaati todella uudenlaista elämää, eikä se Korintissa tapahtunut helposti eikä hetkessä. Seurakunta oli paikka, jossa uusi ja vanha elämäntapa taistelivat keskenään.

Uusi testamentti seuraa siis pääosin juutalaista perhe- ja seksuaalimoraalia. Se kuitenkin poikkesi siitä radikaalisti kahdessa kohdassa.

Sekä juutalaiset opettajat että kristityt olivat samaa mieltä siitä, että avioliitto on Jumalan asettama. Jumala oli luonut miehen ja naisen ja antanut heidät toisilleen. Juutalaisten mielestä Jumalan sanat "Lisääntykää ja täyttäkää maa" eivät olleet siunaus, vaan käsky, joka oli myös täytettävä. Siksi kaikkien velvollisuus oli sovinnaisen opetuksen mukaan mennä naimisiin ja saada lapsia. Tässä kohdassa Jeesuksen opetus merkitsi suurta muutosta. Hän puhuu niistä, jotka ovat Jumalan valtakunnan tähden tehneet itsensä avioliittoon kelpaamattomiksi (Matt. 19:11-12). Näin hän antaa yksinäiselle elämälle aivan uudenlaisen merkityksen. Jeesuksen opetusta seuraa Paavali, joka puhuu kauniisti yksinäisen ihmisen elämästä Ensimmäisen korinttilaiskirjeen 7. luvussa. Naimattomuus voi olla Jumalan antama tehtävä, armolahja. Tässä kohdassa Uuden testamentin jälkeinen Kirkko etsi nopeasti uuden tien ja alkoi korostaa naimattomuutta merkittävästi avioliittoa parempana vaihtoehtona.

Vielä radikaalimmin Jeesus poikkesi juutalaisesta opetuksesta avioeron ja sitä seuraavan uuden avioliiton kohdalla. Mooseksen laki sanoo asiasta näin:

Jos joku ottaa vaimon ja nai hänet ja vaimo ei häntä enää miellytä, sentähden että mies on tavannut hänessä jotakin häpeällistä, ja hän kirjoittaa hänelle erokirjan ja antaa sen hänen käteensä ja lähettää hänet pois talostaan ... (5. Moos. 24:1)

Juutalaisten tulkinnan mukaan mies sai lain mukaan jättää vaimonsa ja keskustelun aiheena oli ainoastaan, mikä riitti syyksi, jonka vuoksi "vaimo ei häntä enää miellytä". Toisten mukaan tarvittiin painava syy, toisten mukaan riitti käytännössä mikä syy hyvänsä. Kun asiaa kysyttiin Jeesukselta, hänen opetuksensa on häkellyttävän tiukka:

Hän vastasi heille: "Mitä Mooses on siitä säätänyt?" He sanoivat: "Mooses antoi meille luvan kirjoittaa erokirjan ja hylätä vaimon." Silloin Jeesus sanoi: "Te olette kovasydämiä, siksi hän laati teille sen säännöksen. Mutta maailman alussa Jumala loi ihmisen mieheksi ja naiseksi. Sen tähden mies jättää isänsä ja äitinsä ja liittyy vaimoonsa, niin että nämä kaksi tulevat yhdeksi lihaksi. He eivät siis enää ole kaksi, he ovat yksi. Ja minkä Jumala on yhdistänyt, sitä älköön ihminen erottako."

Kun he olivat keskenään, opetuslapset kysyivät uudestaan tätä asiaa. Jeesus sanoi heille: "Se, joka hylkää vaimonsa ja menee naimisiin toisen kanssa, on aviorikkoja ja tekee väärin vaimoan kohtaan. Ja jos vaimo hylkää miehensä ja menee naimisiin toisen kanssa, hänkin tekee aviorikoksen." (Mark. 10:1-12)

Jeesuksen sanat ovat hyvin selviä, myöhemmälle kirkolle kiusallisen selviä. Mitään lupaa vaimon hylkäämiseen laki ei anna, vaan se vaatii törkeästi vaimonsa hylännyttä miestä edes antamaan

hänelle mukaan vapaan naisen paperit. Paljon pohdintaa ovat aiheuttanut Matteuksen evankeliumin Jeesuksen vastaukseen lisäämät sanat:

Minä sanon teille: se, joka hylkää vaimonsa muun syyn kuin haureuden tähden ja menee naimisiin toisen kanssa, tekee aviorikoksen (Matt. 19:9)

Sanat ovat aiheuttaneet päänvaivaa selittäjille jo kauan, sillä tulkinnan mahdollisuuksia jää runsaasti, kun kysytään mitä tässä sallitaan ja mitä ei – vainko hylkääminen vai sekä hylkääminen että uusi avioliitto. Paavalin sanat taas ovat hyvinkin selkeät:

Naimisissa oleville taas annan käskyn, en minä vaan Herra: vaimo ei saa erota miehestään. Jos hän kuitenkin eroaa, olkoon menemättä enää naimisiin tai sopikoon miehensä kanssa. Samoin ei mies saa erota vaimostaan. (1. Kor. 7:10-11)

Markuksen välittämä sana ja Paavalin opetus näyttävät yksiselitteisiltä. Matteuksen evankeliumi jättää monen selittäjän mukaan oven ainakin roolleen uudelle avioliitolle edellisen puolison eläessä. Näin asian tulkitsee myös luterilainen tunnustus: ”Epävanhurskas on sekin säädös, joka avioeron jälkeen estää syytöntä osapuolta menemästä uuteen avioliittoon” (Paavin valta ja johtoasema). Harmi kyllä ”syytön osapuoli” on useimmiten vaikea ellei mahdoton määrittää. Lisäksi on epävarmaa, jättääkö Matteuksen teksti ollenkaan ovea roolleen.

Taistelukenttä hahmottui

Lyhytkin vilkaisu antiikin ajan tapakulttuuriin saa tarkkailijan mietteliääksi. Tämän hetken kristittyjä vaivaa historiattomuus ja näköalattomuus. Se ulottuu myös herätysliikkeisiin, jotka haluavat olla raamatullisia. Todellisuudessa yhteiskunnallinen murros ja ennen muuta ehkäisyvälineet ja abortti ovat muuttaneet suomalaista elämäntapaa paljon enemmän kuin ymmärrämme.

Ennen luotettavien ehkäisyvälineiden kehittymistä ja varsinkin maaseudulla esiaviolliset ja avioliiton ulkopuoliset suhteet olivat suurennuslasin alla. Perheet eivät halunneet oman tyttären jäävän yksin aviottoman lapsen kanssa, eikä varsinkaan saman kylän poika päässyt helposti eroon vastuustaan. Suomalaisista morsiamista noin kolmannes oli tosin raskaana avioliittoa solmittaessa, mutta ne toki solmittiin. Silti esimerkiksi sittemmin arkkipiispa Martti Simojoki puuttui Mikkelin piispana tiukasti esiaviollisten raskauksien paljastamiin seksisuhteisiin.

Erityisesti ehkäisyvälineet ja abortti ovat muuttaneet maamme tapakulttuurin täysin. Esiaviolliset suhteet ovat tulleet tavallisiksi, ja lähes kaikki parit muuttavat yhteen ennen avioliittoa. Avoliittoja aloitetaan ja lopetetaan, myös herätysliikekristittyjen perheissä. Naisilla on työnsä kodin ja maatilan ulkopuolella, ja sen vuoksi myös heillä on halutessaan mahdollisuus lähteä huonoksi kokemastaan suhteesta. Avioliiton purkautumisen jälkeen uusi suhde kutsuu usein molempia osapuolia hyvinkin pian. Kirkolliseksi sloganiksi on tullut, ettei Jumalaa kiinnosta se, mitä ihmiset tekevät makuuhuoneisessaan. Tärkeintä on rakkaus, kohdistui se mihin sukupuoleen tai kenen puolisoon hyvänsä. Koko kristillinen perhe- ja seksuaalimoraali on kriisissä.

Muutamana vuosikymmenen aikana tapahtunut muutos teki seurakunnista nopeasti uudenlaisen taistelukentän. Virallisen kirkon piirissä rintama romahti nopeasti ja taistelua käydään enää muutamissa pesäkkeissä. Uudet avioliitot puolison eläessä hyväksyttiin sotien jälkeen hampaita kiristellen ja pakon edessä. Avosuhteita markkinoitiin 60-luvun idealistisessa ilmapiirissä omantunnon avioliittoina, ja esiaviollisista suhteista lakattiin varoittamasta useimmissa rippikouluissa jo viime vuosituhannen puolella. Samaa sukupuolta olevien avioliitto muuttui tällä vuosituhannella kauhistuksesta kirkolliseksi kiistakysymykseksi. Seuraava vuosikymmen ratkaisee, ehtiikö luterilainen kirkkomme hyväksymään senkin ennen kuin nykymuotoisen kansankirkon aika on lopullisesti ohi.

Mitä nyt on tehtävä?

Monen suomalaisen herätysliikkeen itseymmärrys ja olemassaolon oikeutus nousee siitä, että ne tahtovat sitoutua muuttuvan maailman keskellä muuttumattomaan Raamatun sanomaan. Perhe- ja seksuaalimoraalin kohdalla tilanne on lähinnä hämmentävä, ja se koskee myös omaa liikettäni. Samaa sukupuolta olevien avioliitto torjutaan selvin sanoin, ja tämä on ilman muuta Raamatun mukaista. Näitä liittoja ei voi mitenkään liittää Jumalan sanan opetukseen. Mutta olisiko kaikki hyvin, jos eivät valtio sen enempää kuin kirkkokaan vahvistaisi näitä liittoja? Ihmettelen, miksi monet muut Raamatun opetukset avioliitosta ja seksuaalisuudesta on kaikessa hiljaisuudessa unohdettu. Esiaviollisista suhteista on tullut tavallisia myös oman liikkeen nuorten parissa, ja moni muuttaa avioliittoon ennen vihkimistä ja saattaa silti toimia aktiivisesti Jumalan valtakunnan tehtävissä. Avioliittoja puretaan ja uusia solmitaan toisen eläessä. Maassa on tehty puoli miljoonaa aborttia ja niissä osallisina on suuri määrä miehiä ja naisia. Vain alaston tekopyhyys, ongelman tietoinen karttelu tai täydellinen sokeus voivat keskittää huomion ainoastaan samaa sukupuolta olevien liittoihin. Todellisuudessa herätysliikkeet ovat kirkon tavoin pahoin epäonnistuneet koko perhe- ja seksuaalimoraalin opettamisessa.

Kysymys on syvästä, koko perhe- ja avioliittoa koskevasta kriisistä. Meidät on asetettu elämään Raamatun ja Hollywoodin välissä. Huomaamattamme olemme omaksuneet paljon enemmän studioista kuin Raamatun lehdistä. Tällä hetkellä lapsemme ja nuoremme altistuvat leikki-ikäisistä lähtien epäkristilliselle sukupuolimoraalille. Tilannetta ei paranna, että verkkoporno on vain yhden hiiren naksautuksen päässä. Kiusaukset ja taistelu eivät ole kaukana, ”raamatullisten” ja ”maailman” välisessä rintamassa. Ne ovat meidän omista sydämissämme, ja vaikeuksissa on se, joka ei tätä omaa taisteluaan tunnista. Jokainen kristitty sydän ja jokainen hengellinen yhteisö on nyt taistelukenttä.

Ongelmanasettelu ei ole kristityille uusi. Varhaiset kristityt elivät maailmassa, jonka sukupuolimoraali oli aivan erilainen kuin Raamatun heille opettama elämäntapa. Kuten juutalaiset

heitä ennen he muodostivat yhteisöjä, joissa elettiin toisin kuin pakanoiden keskuudessa. He tiesivät, että ainoa tapa estää oman joukon sulautuminen enemmistön elämäntapaan oli riittävän usein toistuva ja selkokielineen opetus. Suomalaisten kristittyjen tulisi ymmärtää, että perhe- ja seksuaalimoraalin kohdalla ei voi enää luottaa kouluun ja harvoin seurakuntaankaan. Perheiden on otettava vastuu lasten kristillisestä kasvatuksesta. Yhden perheen on vaikea vastustaa päälle tulvivaa hyökyaaltoa, ja siksi Raamattuun sitoutuvat perheet tarvitsevat toisiaan. Tarvitaan lastenleirejä, varkkuleirejä ja nuorten tapaamisia. Tarvitaan yhteisöjä, joissa Jumalan sanaa tahdotaan pitää kunnialla.

Kristityt ovat halki vuosisatojen olleet vakuuttuneita siitä, että Jumalan sanan viitoittama tie on oikea ja johdattaa myös onnelliseen elämään. Ihmisen Luoja tietää mikä on hyväksi hänen omilleen. Korintissa uskallettiin avata ovet myös täysin epäkristillisen kasvatuksen saaneille ja kutsua heitä aivan uudenaikaiseen elämään. Myös meidän aikamme markkinoima elämäntapa tuottaa valtavan määrän haavoittuneita, rikki revittyjä ja särkyneitä sydämiä. Osaammeko ja uskallammeko tarjota heille kotia, jossa opetellaan elämään toisin? Rikkinäiset ihmiset tarvitsevat paljon anteeksiantamista ja rohkaisua katsoa Jumalan antamaan tulevaisuuteen. Osaammeko vielä kehua Raamatun perhe- ja seksuaalieettisiä ohjeita ja tarjota niitä turvapaikaksi sille suurelle aarteelle, mitä luominen mieheksi ja naiseksi merkitsee?